

niczacej z nizina i mokradlami, znaleziono kilkanaście drobnych fragmentów ceramiki starożytnej oraz kilka odpadków krzemiennych.

8. Pola „przy Borku”, stanowisko nr 32

Teren, na którym znajdowały się przeważnie luźne materiały archeologiczne, zajmuje powierzchnię około 3,5 ha i jest położony w odległości około 300 m na południe od linii kolejowej, przy styku granicy z wsiami Załęże i Wilkowyja. W skład tego obszaru wchodzi 15 działek gruntowych, przy długości około 150 m w kierunku północ-południe i 200–250 m w kierunku wschód-zachód. Zasięg rozsiania ułamków ceramiki wyznacza północna krawędź pochyłości, wzniesionej 1–2 m nad poziom mokrych łąk. Fragmenty ceramiki znajdowały się w różnych punktach tego obszaru, jednak większość materiału pochodzi z pól: Zofii Walat i Jana Barłowskiego.

Przypisy:

¹ K. Moskwa, *Pradzieje powiatu rzeszowskiego*, Lublin 1964, s. 34; M. Aleksiewicz, *Zarys osadnictwa w okresie lateńskim i rzymskim oraz wpływów kultury prowincjonalno-rzymskiej na ziemie województwa rzeszowskiego*, Rocznik Województwa Rzeszowskiego, I, z. 1, s. 53.

² W dniu 15.4.1966 r. pracownik Muzeum Okręgowego w Rzeszowie T. Aksamit, przeprowadził kontrolne badania tego obszaru przy udziale autora. W wyniku tego uzyskano z powierzchni pól kilkadziesiąt fragmentów ceramiki oraz skrobacz krzemieny.

³ Oznaczenia chronologiczne całości uzyskanych materiałów dokonali pracownicy Działu Archeologicznego Muzeum Okręgowego w Rzeszowie: T. Aksamit, A. Gruszczyńska i A. Szałapata.

⁴ W dniu 29.4.1966 r. zostały przeprowadzone badania weryfikacyjne okolicy „Kopca” przez A. Szałapata

Na wyżej położonej części pola Z. Walat, na powierzchni około 1,5 ara znajdowało się skupisko fragmentów polepy, żuźla, ułamków małych naczyń i naczynia zasobowego oraz drobnych przedmiotów żelaznych i grudek żelaza⁷. Uzyskany materiał pozwala na określenie przynależności chronologicznej tego stanowiska do okresu wpływów rzymskich. Wydaje się prawdopodobne, że na tym obszarze mogło się znajdować większe zgrupowanie osadnicze, za czym przemawiałoby jego położenie, ilość i zasięg znalezionego materiału archeologicznego i in.

Lokalizacja opisanych stanowisk oraz różnorodność znalezionego materiału zabytkowego, przekazanego Działowi Archeologicznemu Muzeum Okręgowego w Rzeszowie, wskazują na konieczność niezwłocznego przeprowadzenia szczegółowych badań wglębnych na tym terenie.

patową i T. Aksamita przy udziale autora. Znaleziono kilkanaście ułamków naczyń starożytnych.

⁵ 10-letni syn autora Jan, znalazł ten fragment przypadkowo (złamany na 3 części), na ścieżce, w punkcie położonym około 1 m niżej od poziomu płaszczyzny wzniesienia.

⁶ Według ustnej informacji udzielonej osobiście autorowi, Władysław Porada znalazł w 1936 r. srebrny denar Tytusa na własnej parceli, na głębokości 40–50 cm poniżej terenu, w dołku wykopanym dla posadzenia drzewka owocowego.

⁷ Wydaje się wskazane przeprowadzenie analizy laboratoryjnej na zawartość żelaza próbek gruntu z pól odległych o 200–300 m od tego stanowiska (w kierunku północno-wschodnim). Nie jest wykluczone, że znajduje się tam ruda darniowa.

Józef Stanisław Barłowski

Powierzchniowo-poszukiwawcze badania archeologiczne na terenie wsi Malawa i Dąbrowa w powiecie rzeszowskim oraz wsi Będziemyśl w powiecie ropczyckim

W kwietniu 1966 r. autor niniejszego sprawozdania przeprowadził badania powierzchniowe na terenie wsi Malawa (przysiółek Malawka)¹, zaś w listopadzie br. na polach wsi Dąbrowa. Również w listopadzie br. zostały przeprowadzone badania poszukiwawcze przez autora, wspólnie z Władysławem Słabym z Ropczyc, na terenie przysiółka zw. Gródna, należącego do wsi Będziemyśl². Wyniki badań są następujące:

1. Malawa (przysiółek Malawka), r. stanowisko nr 1

Na lessowym wzniesieniu, leżącym we wschodniej części wsi Malawa, znajduje się XVII-wieczny³ kościółek murowany, pod wezwaniem Marii Magdaleny, z zachowanymi do tychczas śladami obronności. Kościółek jest zlokalizowany przy rozwidleniu dawnych dróg, użytkowanych obecnie, jako lokalne drogi wiejskie. Badania powierzchniowe przeprowadzono

na polach, położonych w promieniu około 200 m od strony południowej, zachodniej i wschodniej w/w kościółka⁴.

Na uprawionej powierzchni pól znaleziono kilkanaście ułamków naczyń, których cechy charakterystyczne pozwalają na zaliczenie ich do kultury przeworskiej, natomiast część skorup to materiał wczesnośredniowieczny. Rekonstrukcja naczyń nie jest możliwa.

Ze względu na położenie, konfigurację powierzchni tego terenu, dobre warunki glebowe itp., a także z uwagi na rodzaj uzyskanego materiału zabytkowego, wydaje się wskazanym przeprowadzenie tam badań archeologicznych.

2. Dąbrowa k. Trzciany, stanowisko nr 1

Na polu Zofii Rodzoń, położonym w odległości około 550 m na południe od szosy Rzeszów — Sędziszów i około 250 m na wschód od potoku bez nazwy, znaleziono kilka drobnych skorup

z naczyń wczesnośredniowiecznych. Fragmentaryczne badania powierzchniowe zostały wykonane tylko na b. małym obszarze pól wsi Dąbrowa, graniczących z polami wsi Kłęczany i Będziemyśl.

Pomimo małej ilości znalezionej materiału wydaje się, że bardzo dogodnie dla osadnictwa warunki miejscowe uzasadniają celowość czynienia dokładniejszych badań archeologicznych nie tylko na polach wyżej wspomnianych, ale także na pozostałym obszarze wsi.

3. Będziemyśl (przysiółek Gródna), stanowisko nr 1

Przysiółek Gródna znajduje się w południowo-wschodniej stronie wsi Będziemyśl i graniczy: od wschodu z gruntami wsi Dąbrowa, a od południa z gruntami wsi Nockowa. Obszar około 5 ha, na którym przeprowadzono badania poszukiwawcze, znajduje się w odległości około 1,9 km (w linii prostej) na południe od szosy wiodącej z Rzeszowa do Sędziszowa.

W rozwidleniu dróg z Będziemyśla do Dąbrowy i Nockowej, nad potokiem bez nazwy, płynącym w głębokim jarze, znajduje się zespół zniszczonych urządzeń obronnych zw. „Winia-ry” wzgl. „Winnica” wzgl. „Zamczysko”⁵. Obiekt, obecnie użytkowany jako pastwisko, należy do Anieli Drózdź, a w części stanowi mienie gromadzkie⁶. Na powierzchni głównego

masywu tegoż obiektu, z licznych kretowisk wysypują się ułamki cegieł i naczyń glinianych.

Na polach Antoniego Sumca i Jana Kłosa, położonych na wzniesieniu od strony zachodniej w/w obiekcie, znaleziono kilkanaście fragmentów naczyń i jeden fragment kafla piecowego, jako materiał z XV—XVI wieku. W zoranej ziemi są widoczne ślady dużej ilości okruszków ceglanych.

Na polu Michaliny Gąsior, położonym w odległości około 100 m na południe od „Zamczyska”, stanowiącym płaszczyznę o stromych, ostro zarysowanych zboczach graniczących z potokiem, znaleziono dwa odlupki krzemienne i kilka ułamków naczyń z okresu wpływów rzymskich.

Uzyskany materiał archeologiczny został przekazany Działowi Archeologicznemu Muzeum Okr. w Rzeszowie i przez pracowników tegoż Działu tj. T. Aksamita, A. Gruszczyńską i A. Szałapatową została określona przynależność chronologiczna zabytków.

Powyższe wyniki badań powierzchniowych z pól w sąsiedztwie „Zamczyska”, jak również uzyskane od miejscowej ludności informacje o możliwości zniszczenia tegoż zabytku w związku z ewentualnymi inwestycjami prywatnymi lub społecznymi, wskazują na potrzebę dokonania tam badań ratowniczych lub odpowiednich zabezpieczeń.

Przypisy:

¹ W dniu 29.4. 1966 r. weryfikację odkrytego stanowiska przeprowadzili A. Szałapatowa i T. Aksamit, pracownicy Muzeum Okręgowego w Rzeszowie, przy udziale autora. W trakcie badań powierzchniowych dokonanych w tym dniu, uzyskano kilkanaście fragmentów ceramiki pradziejowej.

² W dniu 2.12.1966 r. badania weryfikacyjne na wymienionym terenie zostały przeprowadzone przez A. Szałapatową i A. Gruszczyńską, prac. Muzeum Okr. w Rzeszowie, przy udziale autora i Wł. Ślabego. W wyniku poszukiwań uzyskano kilkanaście ułamków ceramiki starożytnej.

³ Według informacji udzielonej autorowi przez p. doc. Fr. Kotulę, wcześniejszy drewniany kościółek był obronną budowlą XV-wieczną, która prawdopodobnie dzięki temu, że była broniona, nie uległa zni-

szczeniu podczas ostatniego napadu tatarskiego, jak kościoły w Krasnem, Łące, Staromieściu i i. Fr. Kotuła, *Warownie Chłopskie XVII w.*, Warszawa 1962, s. 72—149.

⁴ Godny uwagi jest fakt, że miejsce to graniczy z polami o nazwach miejscowych: „Rzym”, „Ukraina”, „Księżę”, „Bazary”, „Kopiec”.

⁵ Główny masyw budowli (dawniej otoczony wodą przez sztuczne spiętrzenie potoku), został rozkopany przez miejscową ludność, a wydobyty materiał ceglany i kamienny został użyty do budowy obiektów gospodarskich.

⁶ Według informacji miejscowej ludności, w pobliżu tego zabytku znaleziono siekierkę krzemienną, która została przekazana do Muzeum w Ropczycach.

Anna Szałapatowa

Badania zwiadowcze i weryfikacyjne w powiatach: mieleckim i tarnobrzeskim

Z ramienia Muzeum Okręgowego w Rzeszowie przeprowadzono w dniach od 20 do 23 kwietnia 1966 r. badania zwiadowcze i weryfikacyjne niektórych znanych już stanowisk archeologicznych, a także przeprowadzono powierzchniowe badania w poszukiwaniu nowych stanowisk.

Borowa pow. Mielec

Ob. Szeglowski z Borowej poinformował mnie w 1963 r. o fakcie wykopania przez siebie w 1924 r. dwu naczyń glinianych w Borowej. Stwierdziłam na miejscu, że stanowisko to jest

położone w centrum wsi, w pobliżu obecnego cmentarza komunalnego, za zabudowaniami Agnieszki Żelazko (nr domu 140), 68 metrów od lewej strony drogi lokalnej prowadzącej od wsi do rynku. Właścicielami parcel, na których znajduje się stanowisko są: Aurelia Grzybowska zam. w Krakowie — dzierżawca: Władysław Stala zam. w Borowej oraz Apolonia Dobranowska zam. w Warszawie — dzierżawca: Józef Wiącek s. Jakuba zam. w Borowej. Mieszkańcy Borowej informowali, że na polach tych na najwyższym wzniesieniu „Góreczce” (bardzo słabo zaznaczonym w terenie) wyoruje się „pokrywy”